

ВАЛДЕМАР БАЛДХЕД БЕСТСЕЛЪР

Превод от полски: Лина Василева, 1981

chitanka.info

Спеше тежко, сънищата му бяха мъчителни халюцинации и на всеки час-два се събуждаше. Присъни му се адвокатът Лофтмън. Гол, той отчаяно търсеше дрехите си. Изведнъж Лофтмън го съзря и облещи очи. Гледаха се още миг мълчаливо, след което Лофтмън отвори уста и започна да крещи беззвучно, сочейки с ръка към високите дървета, зад които се виждаше фасадата на някаква огромна старомодна сграда. Кули искаше да изтича в тази посока но Лофтмън му прегради пътя, сградата започва да се издига във въздуха като балон, ставаше все по-малка и по-малка, докато изчезна сред облаците. Сега на нейното място, зад изправените като колони дървета, стоеше мъж със скръстени на гърдите ръце и гледаше Кули с леден поглед. Кули усети, че изтръпва от страх пред този човек, чийто поглед пронизваше тялото му.

Събуди се, плувнал в пот, задиша тежко и пак се унесе в сън за същия тайнствен мъж с лазерния поглед.

Призори го събудиха тежките стъпки на пазача, които отекваха в коридора със зловещо ехо. Пазачът спря пред неговата килия. Какво ще последва: скриптене на шпионката или на бравата на вратата? Скриптене на бравата. В отворената врата видя пазача.

— Кули! Да вървим!

Кули стана, протегна се и шумно се прозина. Пазачът повтори:

— Да вървим!

— Ей сега, трябва да се измия.

— После ще се измиеш!

— Не мога после!

Пазачът посиня и посегна към палката.

— Тръгваш ли, говедо, или ла ти помогна?!

Вървяха по дългия централен коридор сред тишината, в която отекваха само ударите на токовете по железния под на галерията. После слязоха по стълбите на партера и свиха в по-тесния коридор, който водеше към „семейната“ канцелария. Обаче я подминаха. Тогава къде?

— Къде отиваме? — попита Кули.

— Затваряй си човката — чу в отговор.

Погледна с омраза пазача и продължи да върви в крак с него, докато прехвърляше в ума си различните възможности. Може би в кабинета на директора... Но по това време? Или... Пак свиха, този път

наляво. Значи — в адвокатската стая! Но нали адвокатът Лофтмън се разболя преди два дни и нямаше да се виждат поне още две седмици! Какво ли е станало, по дяволите?

Някакъв дребничък човечец с лошо ушит костюм и вратовръзка на алени колела се изправи, като ги видя. Лицето му беше бледо, а мустаците му приличаха на залепени. Когато погледна към Кули, на затворника му се стори, че чувства същата болка, която прониза тялото му насън. Човечецът се усмихна толкова широко, че показва всичките си зъби и протегна ръка към Кули:

— Казвам се О'Брайън, приятно ми е, господин Кули.

Приятно му било, мръсникът му с мръсник, сигурно е от някой вестник, мераклия за интервю с „вампира“. Лофтмън не позволяваше на драскачите да контактуват с него, но ето на — използват, че адвокатът е болен, и вече започнаха. Такива навсякъде ще се промушат. Гнусни пиявици, каквото и да каже, те пак ще го изопачат, а художниците от редакцията ще дорисуват на снимките му стърчащи чак до брадата зъби със стичаща се по тях кръв. Той не подаде ръка, обърна се към пазача и рече:

— С вестникари няма да разговарям, искам да се върна в килията си!

— Но аз не съм журналист, господин Кули! — викна О'Брайън.
— Аз искам да ви помогна!

— Дръжки! Винаги така казвате! Два пъти позволих да ме подведат, но повече — не!

— Но аз наистина не съм журналист, господин Кули!... Кълна ви се!... Искам да ви помогна...

— От Армията на спасението ли си?

— Не.

— Тогава какво искаш?!

— Дойдох тук във ваш интерес, господин Кули.

— Ей така, просто от добро сърце, а?

— Точно за това искам да говоря с вас.

Този път Кули не съобрази какво да отговори. Какво може да иска този плъх, какво ли пак комбинират?

О'Брайън помоли пазача да ги остави сами. Пазачът излезе и затвори отвън вратата с резе.

— Ще запалите ли? — попита О'Брайън, като поднесе под носа му златна табакера.

„Кемъл“. Господи боже, „Кемъл“! Той взе цигара и я помириса. „Кемъл“! Подозренията му пламнаха с нова сила. Толкова различни марки цигари има, а то — точно „Кемъл“. Защо не например „Марлборо“, „Честърфийлд“, „Пел-мел“ или каквито и да било други, а именно неговите любими цигари? Откъде знаят? Драскачите знаят всичко. О'Брайън запали цигарата му със златна запалка и посочи стола:

— Да седнем, господин Кули, и да поговорим спокойно.

Седнаха. Кули опря лакти на коленете си и с поглед в пода дръпна дълбоко дима.

— Както вече ви казах, господин Кули, много ми е приятно да се запозная с вас. Мисля, че нашият разговор ще донесе изгода и на мен, и на вас...

— Защо? — запитва Кули.

— Защото смятам, че този разговор...

— Защото ти е приятно, нали?

О'Брайън се усмихна неискрено.

— Ами нали знаете, когато на мен ми е приятно, може пък и на вас да ви е приятно. Подобни думи създават подходяща атмосфера, а аз държа да си поговорим в приятна атмосфера.

— Не на мен тия номера!

— Но, господин Кули...

— Приятно ти е да разговаряш с един „вампир“, а?! — изръмжа Кули. — И казваш, че не си вестникар! Само на тях им е приятно да ме баламосват! Казах вече: няма да позволя да ме подвеждат!

— Господин Кули, цял живот позволяваме да ни подвеждат, не бъдете прекадено сигурен в противното. Но аз не съм журналист, моля ви, повярвайте ми. Аз съм адвокат и бих искал да бъда ваш защитник в процеса ви. Преди всичко обаче ще ви помоля да не се обръщате към мен на „ти“. Това ми е неприятно. Трябва да проявявате минимално уважение към човека, който иска да ви предостави последния шанс!

Търпението из Кули преля. Скочи от стола и без малко не повика пазача, но в същия миг догарящата цигара опари пръстите му и му напомни, че ако излезе оттук, цигарите „Кемъл“ ще бъдат за него само

спомен, а така, по време на разговора, ще изпуши поне още две. Хвърли фасата на пода, стъпка го с тока си и отново се отпусна на стола.

— Мога ли да запуша? — попита.

— Но, разбира се, заповядайте! — О'Брайън пак блесна под носа му със злато и пламък.

— Е, хубаво... какво искаш... какво искате от мен?

— Вече ви казах, господин Кули. Искам да бъда ваш адвокат.

— Имам адвокат.

— Разбира се, но той е служебен защитник. По-точно казано, той е човек, който си отбива служебното задължение и хич не му пука за вашите интереси. Той не е особено заинтересован финансово, а макар че вашето дело е голяма сензация, от онези, които създават име, във вашия случай и тази възможност отпада. Обвиняващите ви доказателства са смазващо категорични, този процес е предварително загубен за вас.

— Лофтмън е на друго мнение.

— А какво ли е могъл да ви каже? Естествено, казал ви е, че имате шанс, това влиза в ритуала. Впрочем, дори и да не беше така, вашият процес пак ще си остане лотария. Оправдателна присъда или доживотен затвор. На практика второто ви е гарантирано.

— Тогава защо, по дяволите, вие искате да се заемете с него?!

— От желание за печалба, господин Кули.

— Какво?! От кого искате да спечелите? От мен ли?

— Да. И то точно един милион.

Кули загуби ума и дума. Извади цигарата от устата си и се загледа в събеседника си, сякаш онзи беше марсианец.

— Господине...

— О'Брайън. Джон О'Брайън.

— Господине, вие...

— Не, не, съвсем не съм луд, господин Кули.

— Та аз нямам пукнат грош!

— Този факт е без значение, господин Кули. Важното е, че можете да имате. Можете да имате три милиона долара.

Сега Кули разбра. Представител на Старк! Изпратили са хитреца да опита още веднаж. Значи все пак — драскач! Преди обаче да успее да заяви на О'Брайън да не се старее напразно, защото нищо няма да постигне, той, сякаш четейки мислите му, го изпревари:

— Вие вероятно подозирате, Кули, че съм изпратен от Старк? Нищо подобно. Повтарям, аз съм адвокат и искам да ви защитавам на процеса ви.

— Но вие знаете...?

— Разбира се.

— Откъде?

— Аз знам много неща, господин Кули, ако не беше така, не бих дошъл тук и не бих ви давал никакви надежди. Знам, че издателство „Старк и Старк“ ви е предложило три милиона за спомените ви. За тях това би било голям удар, сега перверзните са на мода. Такава серия сексуални убийства на малолетни момичета е златна жила, супербестселър...

Кули се надигна с лице, изкривено от бесен гняв.

— Стига, скапаняк такъв! Няма да ме обиждаш, не съм осъден! Па...

О'Брайън го дръпна за ръката.

— Кули, ги си идиот! Не викай пазача, защото действително ще бъдеш осъден! Искам да ти дам шанс, глупако, вече ти казах, но ти не щеш да чуеш, все се перчиш и не ме оставяш да довърша!

Ослушаха се. Тишина. Седнаха.

— Ууууф! — изсумтя О'Брайън и разхлаби възела на вратовръзката си. — Нека не си отпусваме нервите, господин Кули, безсмислено е... Сега да започнем от началото. Повтарям за трети път: аз съм вашият единствен шанс, Кули. Ако не се възползвате от него, ще изгниете в пандиза. Не ме интересува дали сте убиец или не, мен ме интересува парата и това е гаранция за моята почтеност. Запомнете, Кули, че само онези, които открито изповядват култа към парите, са относително почтени. Останалите — идеалистите, безкористните, филантропите — са банда мошеници. Интересува ме точно един милион. За вас ще останат два. С такъв капитал можете да заминете където ви душа поиска, да речем, в Австралия, да промените името си и да си живеете като в рая.

— Но нали аз вече отхвърлих тяхното предложение.

— Знам. По принцип сте постъпили правилно, Кули, тогава не можехте да приемете предложението им. Сега вече можете.

— Не мога! — викна Кули. — За нищо на света!

— Спокойно, господин Кули, само спокойно. Сега вече можете, а аз ще ви помогна.

— Не мога, няма да направя това! Та нали те се интересуват само от спомените на извратения убиец. По този начин ще бъда принуден да призная, че аз съм този убиец, а тогава ще загубя и последната сянка от шанс за оправдателна присъда. Зад решетките хич не са ми нужни три милиона, предпочитам да си запазя надеждата, че ще бъда оправдан! А с оправдателна присъда няма да представлявам интерес за Старк.

— Напротив, господин Кули. С оправдателна присъда ще бъдете за Старк още по-ценен, а книгата — още по-пикантна. Дори ще можете да поискате по-висок хонорар. Всичко това доказва колко необходим ви е добър адвокат и неговите съвети.

— Не разбирам какво...

— Това още веднаж доказва, че не познавате достатъчно добре законите в този щат. А именно — съгласно тези закони човек може да бъде съден за едно престъпление само веднаж.

— И какво от това? Достатъчно е да ме осъдят веднаж...

— А ако не ви осъдят, а ви оправдаят, то после вече никога не биха могли да ви осъдят, та ако ще да сте не знам колко пъти виновен! В момента, когато съдът обяви оправдателната присъда, вие можете да се разсмеете с пълен глас и да кажете на съдията и съдебните заседатели: „Бунаци, измамахте се, аз съм убиецът и сега до края на живота си ще ви се присмивам!“ Естествено, че няма да направите това, най-малкото защото останалият с пръст в устата съдия ще ви натика в затвора за няколко години за обида на съда.

— Все още нищо не разбирам, господин...

— О'Брайън. Джон О'Брайън. Господин Кули, работата е там, че след обявяването на оправдателната присъда можете да си признаете в печата или в книга, че сте извършили престъплението, за което са ви съдили, и никой не може да ви направи нищо, в такъв случай властите са безсилни — не могат да ви съдят втори път за същото нещо! Сега разбирате ли?

— Не.

— Не? Какво не разбирате, Кули? Вашите спомени, подправени с такъв номер, ще бъдат за Старк бомба, за каквата не са и сънували! Какво все още не разбирате?

— Не разбирам как ще извършите чудо. Самият вие, господин О'Брайън, казахте, че аз още отсега съм загубил процеса... Сигурно имате предвид лекарите, които трябва да ме изкарат луд. Чувал съм, че такова нещо може да се купи, но вече е късно. Изследваха ме най-добрите специалисти и те потвърдиха, че никаква дъска не ми хлопа. Този номер няма да мине.

— Господин Кули... нима вече не ви доказах, че знам всичко? Как бих могъл да подмина без внимание факта, че сте били вече изследван от лекари, чието мнение трудно може да се подложи на съмнение? Майната им на психиатрите! Бихте кацнали в кукувиче гнездо, в стая без дръжка на вратата, а нали не това е целта ни! Искам да ви върна свободата!

— А по какъв начин възнамерявате...

— Да се уговорим, господин Кули, че вие няма да се интересувате от това. Вие ще загубите делото, отсега се знае, ако ви защитава Лофтмън, а ви преценяват обикновени, безпристрастни съдебни заседатели. Само така нареченият среден гражданин, който чете вестници и гледа телевизия и черпи от тях познанията си за правораздаването, си въобразява, че съдебната машина се ръководи от такива предпоставки като например вината или невинността на обвиняемия. Това са митове, господин Кули, това са приказки за наивни и глупци! Вече казах, а може би не съм казал, затова сега го казвам: не ме интересува дали сте виновен или не, макар да съм убеден, че истина е първото. Съществено тук е, че във вашето положение самата невинност, дори ако бяхте действително невинен, не играе никаква роля, Кули! Тя не би ви помогнала с нищо. Познато ли ви е името Бейли?... Ли Бейли от Бостън?

— Не... впрочем, момент, сякаш нещо съм чувал, може би съм чел, а може би по радиото...

— Бейли е един от най-известните адвокати в нашата страна, автор на няколко великолепни книги. В една от тях под заглавие „Защитата никога не заспива на лаврите си“ той пише: „Невинността е не само слаба гаранция за благоприятния за обвиняемия изход на процеса, но в процеса на завъртане на винтчетата на съдопроизводството тя се превръща във все по-несъществен фактор“. Всички адвокати знаят това изречение наизуст, както християните — „Отче наш“.

— Значи не е необходимо да бъда невинен дори в съдебната зала...

— Господин Кули. Ако по време на вашия процес аз концентрирам вниманието си върху проблема за вината и невинността, ще загубя. Обаче достатъчно ще бъде да поставя под съмнение установените от следствието факти, а освен това... освен това сред съдебните заседатели ще има благоразположени към вас хора, които...

— Благоразположени към мен ли? След всичко, което беше написано и говорено?

— Тяхното благоразположение няма да падне от небето, господин Кули, то ще бъде, да го наречем, програмирано от... впрочем това вече не е ваша работа. Съдебните заседатели са наша работа.

— Ваша... За кого говорите, О'Брайън?

— Прекалено любопитен сте, господин Кули. А знаете ли докъде довежда излишното любопитство? Понякога е по-добре да не се знае всичко, но затова пък да се знае, че ще се поживее още. Имам предвид живота на свобода. Защото сега засега доживотният затвор ви е в кърпа вързан, Кули, и вие самият много добре знаете, че е така, но се стараете да не допускате тази страшна мисъл, вярвате в някакво чудо, в нещо, което ще ви позволи да излезете от пандиза на чист въздух. Е, добре, ето — чудото стана, при вас дойде О'Брайън, който ще ви помогне да си възвърнете свободата. Друг шанс нямате и няма да имате, следователно какъв избор имате? Дори ако не ми вярвате, не бива да се отказвате от моите услуги, освен ако не предпочитате да вярвате на Лофтмън. С Лофтмън няма да спечелите процеса. Със същия успех можете да спечелите на велосипед надбягванията в Индианополис. С една дума, вие нямате избор. И това е всичко, което исках да ви кажа, Кули.

Той погледна затворника въпросително и като не дочака отговор, попита сам:

— Е, какво, господин Кули?... Чакам вашето решение.

— Съгласен съм — каза Кули.

— Взехте много мъдро решение. А сега напишете молба за промяна на адвоката.

О'Брайън посегна към чантата си, извади лист хартия и подаде на Кули автоматична писалка:

— Ще ви продиктувам.

— Дали ще я уважат? — запита Кули.

— За това изобщо не мислете, Кули. Не ви ли учудва как съм получил позволение да разговарям с вас, и то насаме? Ще постигна още повече. Ще се постарая процесът да се гледа при затворени врати, като се аргументирам, че побеснялата против вас тълпа ще създава атмосфера на неразположение и ще влияе по този начин върху съдебните заседатели. Гарантирам ви, че ще успея да постигна процесът да се гледа при затворени врати, поради което нашите съдебни заседатели ще бъдат по-спокойни. Аз мога много и именно в това е вашият шанс, Кули. Един милион долара съвсем не са много за подобна услуга.

Кули чувствуваше, че в него се ражда нещо, за което се беше молил през всички дни, прекарани в килията, някаква огромна радост, трескава надежда за победа. Докосна с ръка ризата си — беше мокра от пот, залепнала за тялото. Искаше му се да танцува и да пее, да крещи от щастие, да се напие, да се побърка, да полудее! С мъка успокои разиграните си нерви и взе писалката. После вдигна глава, погледна адвоката в лицето и зададе последния си въпрос:

— Господин О'Брайън, каква гаранция имате, че ще получите този милион, че след оправдателната присъда, ако допуснем, че вие действително постигнете това, аз няма да ви пратя за зелен хайвер?

— Най-голямата, Кули, каквато мога да имам — отвърна О'Брайън. — Тази, че вие няма да искате да се отправите на оня свят. Можете да избягате от всички полицаи на света, но не и от нас. Нашите хора ще ви следят денем и нощем, докато заплатите. Няма място в Космоса, в което да се скриете от нас. А сега пишете и престанете да мислите глупости...

След десет дни, рано сутринта, пазачът заведе Кули в банята, където той взе душ, а след това — при бръснаря. В десет часа, обръснат, с чиста риза и костюм, той се качи в двора на затвора в затворническата кола и придружен от трима полицаи, потегли за процеса.

За първи път от три месеца Кули виждаше града и хората в пъстри дрехи. Всекидневният живот се размазваше зад прозорчето с бронирано стъкло като на ускорена филмова лента. Още малко и той също ще се слее с тази тълпа, още съвсем малко...

Автомобилът спря пред голяма, стара сграда с класическа фасада и големи стълби, водещи към колоните на галерията. Някъде вече беше виждал тази сграда, но не можеше да си спомни къде и кога. Впрочем нямаше време да си припомня каквото и да било. Въведоха го по стълбите във високия хол, по тавана на който бяха изобразени митични фигури в колесници, после пак по стълбите до коридора с червен килим, където малката групичка беше заобиколена от журналисти. Те пъхаха под носа на Кули микрофони, святкаха със светкавиците на фотоапаратите, надвикваха се един друг. Полицаите ги разблъскаха и го въведоха през чакалнята в съдебната зала. Кули констатира със задоволство, че тя е почти празна, ако не се броят петнадесетината представители на печата, които изтичаха подир него и се разположиха с магнитофони и бележници.

О'Брайън го поздрави с рекламна усмивка, стисна ръката му и го потупа по рамото, изричайки толкова силно, че да чуят всички:

— Бъдете спокоен, господин Кули. Справедливостта ще възтържествува!

Кули се приведе към него и попита шепнешком:

— Дълго ли ще продължи?

— Има процеси, които се проточват месеци — отговори О'Брайън, като се ровеше в папката си, — но при мъничко късмет този може да завърши още днес. Впрочем на същото разчита и прокурорът Дженкинз, само че той вярва в силата на събраните от него доказателства, а аз ще се постарая да докажа, че те са псевдодоказателства. Подготвил съм няколко изненади, които сигурно ще му развалят настроението. Не се безпокойте!

Кули погледна надясно, към човека, който щеше да го обвинява. Дженкинз беше посивял, иначе невзрачен мъж, с ясно очертано шкембенце. Той невъзмутимо дъвчеше дъвка и си играеше с химикалката, почуквайки в отворената папка. Изведнъж обърна глава и погледите им се срещнаха. По гърба на Кули пропълзяха мравки.

През първите два часа четоха обвинителния акт и избраха съдебните заседатели. Избрани бяха дванадесет от седемнадесет кандидати, като всички отхвърлени бяха елиминирани от Дженкинз. Кули знаеше, че това няма никакво значение, понеже всички кандидати са били предварително „обработени“.

През следващия час, в който разпитваха лекари и криминолози, О'Брайън няколко пъти се спречка с Дженкинз за някакви дребни въпроси от процесуално естество. След това Дженкинз извади най-силните козове. На ръба на колана на едно от убитите момичета бил намерен фрагмент от отпечатък на палец, който криминолозите от щатската полиция идентифицирали като отпечатък от пръста на Кули. Тогава извиканият от О'Брайън федерален експерт, професор Брайън Купър от Ню Йорк, заяви, че този фрагмент в никакъв случай не може да бъде приет като неопровержимо доказателство. Разбира се, той притежава известни общи черти с отпечатъка от палеца на Кули, но ролята на доказателство може да играе само сравняването на пълните отпечатъци. Купър се позова на два прецедента — от 1927 и 1949 година. Първият от тях беше потресаващ — човекът, осъден на смърт на електрическото кресло въз основа на фрагмент от отпечатък от пръста му, бил оправдан два дни преди екзекуцията, защото бил намерен истинският убиец, но поради преживения шок полудял. Изявлението на Купър направи силно впечатление на съдебните заседатели.

Дженкинз не се отчая от неуспеха си. Под нокътя на друга убита била намерена съсирена кръв. Всеки прокурор би могъл да бъде направо щастлив от това откритие, понеже ставаше дума за много рядко срещана кръвна група, а при арестуването си Кули е имал по лицето си драскотини и което е най-важно — той притежава именно тази кръвна група. Обаче О'Брайън доказа, че по същото време, когато е било извършено престъплението, шерифът в близкото градче е задържал, за съжаление само за една нощ, някой си Мелвин Торп, скитник, със същата кръвна група.

Този факт, естествено, сам по себе си не беше кой знае колко важен — не беше дотогава, докато О'Брайън не представи документи, които показваха при какви обстоятелства е била изследвана кръвта на Торп. Това било станало преди единадесет години в Чикаго, а Торп бил заподозрян за изнасилване и убийство на малолетно момиче! Бил освободен поради липса на доказателства. Сред журналистите и съдебните заседатели се разнесоха шумни забележки, съдията беше принуден да призове залата към ред.

Всичко, което се случи след това — по-нататъшните разпити и дори светкавичното компрометиране на единствения свидетел, една

жена, която била видяла Кули на местопрестъплението, от О'Брайън, вече беше без значение. Дженкинз видимо загуби самочувствието си, опитваше се да си придаде важност, но безуспешно, смали се, превърна се в статист. Речта му беше безцветна, лишена от самоувереност и динамика. Затова пък О'Брайън изстреля реторичен фойерверк, гъсто преплетен с напомнания за трагични съдебни грешки. За учудване на Кули журналистите започнаха да ръкопляскаат, когато той завърши речта си.

Късно следобед съдебните заседатели се завърнаха от краткото съвещание и на въпроса: „Виновен или невинен?“, техният представител отговори категорично:

— Невинен!

На Кули му се струваше, че спи. Гледаше О'Брайън като чудотворец и за първи път отговори на усмивката му с усмивка.

Журналистите се втурнаха към тях. Още преди да дотичат, О'Брайън се наведе над Кули и прошепна:

— Не признавайте все още, Кули. Не сега!

Лавината от въпроси, с които ги затрупаха, достигаше до Кули с мъка през бариерата на замайването. Той отговаряше като автомат, дрънкаше, каквото му дойде на езика, и през цялото време си мислеше, че е свободен, че целият този кошмар е вече минало и че никога няма да се повтори. Свободен, свободен, свободен!!! В един момент О'Брайън викна:

— Господа, достатъчно за днес. Моят клиент е изчерпан и трябва да си почине. Обаче мога да ви обещаая, че след няколко дни той ще направи сензационно изявление!

В отговор избухна вулкан от въпроси и едногласно възклицание на разочарование, когато О'Брайън взе Кули под ръка, разблъска тълпата и се насочи към страничния изход. Журналистите изтичаха подир тях с крясъци, но съдебният разсилен им прегради пътя и затвори вратата зад двамата.

Намериха се в малко преддверие. Стените му бяха облицовани с дървена ламперия, която поглъщаше всеки звук. О'Брайън заведе Кули до следващата врата, след което се изправиха пред края на тесен, нисък коридор. Той правеше впечатление на тъмен тунел. Някъде далече, в края му, блещукаше бледа светлина. Кули усети странна тревога. Внезапно забеляза, че О'Брайън вече не държи ръката му.

Обърна се и видя, че до него няма никой. Натисна дръжката на вратата — беше заключена. Натисна я с все сила и започна да дърпа дръжката, но вратата дори не помръдна. Обърна се отново и се опря на нея.

Коридорът беше изпълнен със зловеща тишина. В нея имаше нещо такова, че Кули усети как косата му започва да настръхва. Отлепи гърба си от вратата. Светлинката в края на коридора го мамеше към себе си. Той тръгна бавно, като се стараеше да върви възможно най-тихо, но всяка крачка изтръгваше от бетонния под звучен ек. Светлинката ставаше все по-голяма и по-голяма. Насред пътя забеляза, че това е малко прозорче, поместено под тавана. До прозорчето стояха двама мъже, чиито лица се очертаваха остро на фона на стъклото. Кули поиска да се върне обратно, но другият край на коридора беше потънал в тъмнина. Продължи като навита на пружина кукла. Няколко метра преди прозореца се спря. Тогава мъжете се приближиха до него. Ръцете им бяха напъхани в джобовете на дългите палта.

— Кули? — попита един от тях.

— Да... аз съм — отвърна.

— Бързаш ли занякъде, Кули? — попита другият мъж.

— Не... аз... О'Брайън ме остави тук...

— На О'Брайън вече не му е мъчно за тебе, неговата роля свърши. Сега ние ще се заемем с тебе.

Кули тръгна след тях, без да каже нито дума. В подземния гараж ги чакаше кола с шофьор на кормилото. Мъжете поставеха Кули между себе си на задната седалка и дадоха знак на шофьора. Градът се къпеше в светлините на неоните.

— Гладен съм — рече Кули, — не съм ял нищо от сутринта.

Мъжът, който седеше от дясната му страна, побутна шофьора по рамото.

— Карай към Макдоналд, Джое!

Спряха на паркинга пред бара на Макдоналд.

— Какво да ти взема? — запитва онзи отдясно.

— Все едно...

— Може ли голям сандвич с пържени картофи?

— Да... може и два, много съм гладен...

Мъжът слезе и след няколко минути се върна с два сандвича и торбичка пържени картофи. В другата си ръка държеше чаша със сламка.

Закараха го в една вила в предградията и го затвориха в малка стая без прозорци. От тавана висеше гола електрическа крушка. Чака там около два часа, седнал до масата с разхвърляни по нея стари списания. Когато чу шума от превъртян ключ в бравата, стана. На вратата стоеше единият от гангстерите, които го взеха от сградата на съда, и непознат плешив мъж с чанта в ръка. Гангстерът се оттегли, а мъжът с чантата влезе в стаята и се представи:

— Томпсън, представител на издателство „Старк и Старк“. Дадох ми възможност да се срещна с вас, за да обсъдим въпроса с нашето предишно предложение. Да пристъпим веднага към същността.

— Добре — отсече Кули, — приемам вашето предложение, само че при други финансови условия.

— Това се разбира от само себе си — съгласи се Томпсън, седна до масата и отвори чантата. — В настоящото положение...

— Ще ми заплатите четири милиона долара.

Томпсън го погледна учудено.

— Вие шегувате ли се, господин Кули?

— Не, просто вдигам цената.

Томпсън затвори чантата и стана.

— При тези условия нашият разговор е безпредметен. Сбогом, господине.

Кули се уплаши.

— Добре, съгласен съм.

— С какво сте съгласен? Та ние още не сме установили стойността на хонорара.

— Как така не сме?! Нали ми предложихте три милиона долара!

— Да, но оттогава положението се промени.

— Какво се е променило? Да не сте фалирали? Искате да ми дадете три милиона...

— Сега вече не искаме. Интересуват ни спомените на един извратен убиец, а не на невинен човек. Невинните хора са милиони, а ако ние се съгласим да плащаме луди пари за спомените на всеки от тях, наистина ще фалираме за два дни. Сега можем да ви заплатим най-много сто хиляди за описание на следствието, по време на което полицията е направила от вас изкупителна жертва и параван на своята некадърност. Това може да бъде интересно, но не до такава степен, в каквато автентичните спомени на сексуалния садист. Поздравявам ви с

оправдателната присъда, господин Кули, но щом не сте убиец, вие не сте и ценен партньор за нас.

— Вие грешите... аз убих тези момичета...

Томпсън се усмихна пренебрежително.

— Оставете тези номера, господине, няма да измъкнете от нас нито цент повече. Можете да се обърнете към конкурентните издателства, можете...

— Няма да разговарям с конкурентните издателства! Искам да направя сделка с вас, и то веднага!

— Тогава подпишете договора за хонорар сто хиляди долара и се радвайте, че ще получите поне толкова, защото и това е много.

— Много ли? Искате да ме оставите на сухо!

— Господин Кули, нямам време за подобни разговори.

— Казвам ви, че съм убиец! — извика Кули. — Наистина!

Томпсън се върна към масата и приседна на ръба на стола.

— Ще ви кажа нещо, Кули. Можете да си бъдете убиец или пък — не, важни са само фактите, закодирани в общественото съзнание. Съдът потвърди, че сте невинен...

— Съдът беше измамен! Тези хора, които ви доведоха тук, подкупиха съдебните заседатели...

Томпсън си пое дълбоко дъх и продължи остро, видимо отегчен от разправията:

— Уважаеми господине, утре във всички вестници ще пише, че вие сте чист като сълза! Същите хора, които досега ви наричаха вампир, ще ви нарекат жертва. Торп ни интересува повече от вас, само че къде да го намерим?... Е, добре, да предположим, че това, което казвате, е истина, че вие наистина сте убиецът, но кой ще повярва в това? Всички ще помислят, че ние блъфираме, за да спечелим, че вашите спомени са чиста фантазия, изсмукани от пръстите. Съмнявам се, че някой изобщо ще поиска да си купи вашата книга, затова се съмнявам и дали моите шефове ще поискат да вложат в това начинание повече от сто хиляди. Във всеки случай трябва да обсъдя този въпрос с тях. Ще ви се обадим. Бай!

Той стана и се насочи към вратата. Студена пот обля Кули. Разбра, че е измамен и че няма да му дадат дори долар. И разбра какво ще стане след три, след тринадесет, след тридесет минути, когато О'Брайън, двамата гангстери а техните шефове разберат, че напразно

са се трудили и че няма да получат и един цент. Томпсън беше вече на вратата, когато Кули го повика:

— Един момент!... Господине, върнете се!... Ще ви дам... ще ви дам доказателство!

В погледа на Томпсън се четеше изненада и недоверие.

— Върнете се — повтори Кули тихо. — Ще ви докажа, че аз съм убиецът...

Томпсън се върна неохотно и дори не седна, а зачака нетърпеливо прав.

— Ще ви покажа къде е тялото на осмото момиче, което все още не е открито — прошепна Кули.

— Какво?!

— Това, което чухте. Ще ви покажа къде закопах трупа.

— Ей, да не блъфирате? Нямам време за...

— Говоря истината!... И сега какво, ще получа ли трите милиона?

— Ако ми покажете тялото, веднага ще подпишем договора и ще ви изплатим аванс!

— Един милион долара.

— Не... такъв голям аванс не даваме... може би...

— Един милион долара или ще си видите ушите!

— Добре. Но още днес трябва да докажете, че не блъфирате, господин Кули. Почакайте малко, ще се обадя на един приятел фотограф. След половин час тръгваме!

* * *

О'Брайън се върна в къщи късно през нощта. Ана не спеше, чакаше го.

— Ще хапнеш ли нещо? — попита, докато той сваляше палтото си.

— Не, не съм гладен. Ще пийна само бира.

Той отвори хладилника, извади кутия бира, примъкна се до хола и тежко се отпусна в креслото.

— Толкова съм уморен...

— Ами лягай да спиш. Утре пак няма да мога да те събудя за работа.

— Няма да ме будиш, утре не съм на работа.

— Заминаваш ли!

— Не... Вече няма да ходя на работа. Утре ще прочетеш във вестниците, че съм разжалван. Може би и ще ме арестуват.

— Джон! Ти да не си се побъркал?!

— Не, Ана.

— Какво си направил, за бога?

— Видях сметката на онзи Кули.

— Ти? Нали го арестува поручик Селби, ти казваше, че само му помагаш в следствието...

— Да, но сега се включих напълно, и то по собствена инициатива. Прекалено дълго работя в полицията, за да не знам как може да завърши подобно нещо. Можеха да го оправдаят. А аз го принудих да си признае!

— Чудесно!

— Да, но... как да ти кажа... Това, което направих, е незаконно. И дори е престъпление!

— Не думай, Джон!

— Някой трябваше да го направи, Ана. Нямахме такива доказателства, че да сме сигурни, че няма да се измъкне. При добър адвокат... Лофтмън не е глупав. Възползувах се от болестта му и разиграх театър... Защо ме гледаш така? Е, просто режисирах фиктивен съдебен процес, а след това този мръсник разкри къде е тялото на онова момиче от Долния град. Недей да мислиш, че ще причиня неприятности на когото и да било. Момчетата от моята бригада бяха длъжни да изпълняват заповедите ми, впрочем, те не знаеха в подробности какво става, както и останалите, които вмъкнах в тази история, дори онази жена, Свидетелката смяташе, че всичко е наистина. Само мен могат да ме обвинят... Най-лошото е, че го изведох от затвора с фалшиви документи, уж на очна ставка и нов разпит. Това беше най-голямото беззаконие от всички, които извърших, защото не бях получил съгласието на началниците си и сам фалшифицирах документите на служебни бланки. Но нямах друга възможност, трябваше да го направя!... Е, не плачи, де... — той се приближи до жена си и я прегърна — няма да сме толкова зле...

— Какво... какви ги приказваш, Джон... Ох, Джон!

— Знам какво говоря, скъпа. Ще видиш, всички хора и властите ще ме благославят, може би дори ще ме обявят за човек на годината? — О'Брайън се разсмя. — Ще ми дадат възможно най-малката присъда и веднага след това ще ме помилват, сигурен съм... Разбери, Ана, бях длъжен... Откри се удобен случай, малкият театър от Форест Хилз тъкмо подготвяше „Анатомия на убийството“ и в склада му бяха събрани всички реквизити, съдебни мебели, облекла, всичко! А сградата на стария парламент толкова много прилича на сградата на съда! Е, като прибавим и тази болест на Лофтмън... Сама помисли, толкова благоприятни стечения на обстоятелствата! Помислях си, че този шанс идва сам, че ни го подхвърля провидението, остава само някой да протегне ръка и да го грабне! Струваше ми се, че ако не се възползувам, ще бъда наказан! Повярвай ми, наистина така се чувствавах!... Трябваше да побързам, защото само след няколко дни ще ремонтират или ще разрушат напълно стария парламент. Той затова стои празен, някаква строителна фирма от Лос Анжелос иска да го разруши и да издигне на негово място супермаркет, но щатските власти са против, защото той е архитектурен паметник. Подредих помещенията с помощта на театралната трупа и изиграх... Знаеш ли, когато бях млад, ме скъсаха на приемния изпит за театралното училище. Винаги съм мечтал за своята голяма роля... Но сега вече сериозно, онова момиче, убито край реката, беше като близначка на нашата Лиза... Тогава се заклех, че ще му видя сметката!

— Стига! Стига!!! Ще те разжалват! Толкова години се трепа, докато стигнеш до чин капитан, а сега, шест години преди пенсия, ще те разжалват! Ще загубиш пенсията си и с какво ще живеем, с какво ще изучим децата си? Със спестяванията ни ли?

— Нямаме спестявания, скъпа. Дадох всичко, за да наема за един ден тези актьори и статисти от Форест Хилз и за куп други неща. Всичко. Дори взех назаем от Бил. Но не се тревожи. Едва сега ще заживеем като хората! Преди час издателство „Старк и Старк“ ми предложи хонорар три милиона долара, за да опиша станалото. Това ще бъде, казаха, истинска бомба. Ще ми дадат помощник, за стила, нали разбираш, е, и се кълнат, че книгата ще бъде супербестселър... Е, не плачи де, защо ревеш пак?

Публикувано във вестник „Орбита“, броеве 37,38,39/1981 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.